

การใช้บัตรรายการของบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัย

นางสาวแววตา พานิชศิลป์

ศูนย์วิทยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2532

ISBN 974-576-001-3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

015884

i 10303595

USES OF LIBRARY CATALOG BY UNIVERSITY LIBRARIANS

Miss Wawta Phanichsilp

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Library Science

Graduate School

Chulalongkorn University

1989

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การใช้บัตรรายการของบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัย

โดย

นางสาวแววตา พานิชศิลป์

ภาควิชา

บรรณารักษศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์อัมพร ทิขะระ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

.....
.....

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
.....

ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วนิดา สุรวดี)

.....
.....

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์อัมพร ทิขะระ)

.....
.....

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สาวิตรี แห่งสภา)

.....
.....

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประยงค์ พัฒนากิจจำรูญ)

ศูนย์วิทยุกระจายเสียง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แนวตา พานิชศิลป์ : การใช้บัตรรายการของบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัย (USES OF LIBRARY CATALOG BY UNIVERSITY LIBRARIANS) อ.ที่ปรึกษา : รศ.อัมพร ศึกษาระ, 110 หน้า.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้และความต้องการในการใช้บัตรรายการของบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในด้านวัตถุประสงค์ ประเภทของบัตรรายการ วิธีค้นบัตรรายการ ข้อมูลในบัตรรายการที่ใช้ และปัญหาในการใช้บัตรรายการ

ผลของการวิจัยพบว่าบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการใช้บัตรรายการทั้งเพื่อการปฏิบัติงานและเรื่องส่วนตัว ในการปฏิบัติงานบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยใช้บัตรรายการเป็นบางครั้งแต่ใช้ทุกวัน และใช้เพื่อค้นหาหนังสือที่ต้องการกับหาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับหนังสือประเภทของบัตรรายการที่ใช้มากที่สุดคือบัตรเรื่อง ข้อมูลแรกที่ใช้ค้นบัตรรายการได้แก่ เลขหมู่หนังสือ ชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่อง หัวเรื่องและรายการโยงตามลำดับ สำหรับข้อมูลในบัตรรายการที่บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยใช้เพื่อค้นข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับหนังสือที่ใช้มากที่สุดคือชื่อผู้แต่งที่เป็นบุคคล และข้อมูลที่ไม่ใช่เลยคือขนาดของหนังสือ ส่วนปัญหาในการใช้บัตรรายการส่วนใหญ่ได้แก่บัตรรายการมักเรียงไม่ทันกับหนังสือบนชั้นและบัตรรายการเรียงผิด และบัตรรายการที่เป็นปัญหาในการใช้มากที่สุดคือบัตรเรื่อง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์
สาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์
ปีการศึกษา 2531

ลายมือชื่อนิสิต /60077 ๓๗๖๖๕
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา อ.อัมพร ศึกษาระ

WAWTA PHANICHSILP : USES OF LIBRARY CATALOG BY UNIVERSITY
LIBRARIANS. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. AMPORN TIKHARA, 110 pp.

The purpose of this research is to study the use and need of catalog cards by university librarians in the aspects of purposes, types, methods, information, and problems.

It was found that most of university librarians used catalog cards for their duty and for personal purposes. Time to time in routine works, university librarians used catalog cards, but used them everyday for finding books and additional bibliographical data. The type of catalog cards that were used most were subject cards. The first information used for searching catalog cards were classification numbers, and subsequently, author's names, titles, subjects, and cross-references. The additional bibliographical data in catalog cards used by university librarians were authors, whileas the unused were the sizes of books. The major problem in using catalog cards was that catalog cards were not arranged simultaneously with shelving and were filed incorrectly. Finally, the catalog cards that caused a lot of problem in using were subject cards.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์
สาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์
ปีการศึกษา 2531

ลายมือชื่อนิสิต Kom mekols
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา อัมพร ทิขะระ

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เรียบเรียงสำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลือและร่วมมือของบุคคลหลายฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งรองศาสตราจารย์อัมพร ทิษะระ อาจารย์ที่ปรึกษาและควบคุมการวิจัย ที่ได้กรุณาแนะนำให้ความช่วยเหลือในการวิจัยและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่งตลอดจนคณะกรรมการผู้สอบวิทยานิพนธ์ทุกท่านที่ได้ให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ต่อการวิจัย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณ พี่ เพื่อน และน้องบรรณาธิการห้องสมุดมหาวิทยาลัยทุกท่านที่ได้สละเวลาตอบแบบสอบถามซึ่งให้ข้อมูลอันมีค่าต่อการวิจัยในครั้งนี้

ท้ายสุดนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคุณพ่อคุณแม่ คุณแม่หยุ่น และพี่ ๆ ที่ได้เสียสละและให้การศึกษาแก่ผู้วิจัย ขอขอบคุณคุณอนุศักดิ์ เศษาทวีวรรณ ที่ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจตลอดมาตลอดจนลูกนุ่นและลูกแน่นผู้ทำให้แม่กระตือรือร้นที่จะศึกษาให้สำเร็จ และขอขอบคุณคุณสุภัทรา พ่วงแพย์พิมพ์วิทยานิพนธ์ฉบับนี้และอีกหลายท่านที่ได้เอื้อนนามในที่นี้แต่มีส่วนช่วยเหลือให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี

แหวดดา หานิชศิลป์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อภาษาไทย	๖
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๘
กิตติกรรมประกาศ	๑๑
สารบัญตาราง	๑๓
บทที่	
1. บทนำ	1
ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
สมมติฐาน	2
ขอบเขตของการวิจัย	2
วิธีดำเนินการวิจัย	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	3
คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	3
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
2. บัณฑิตรายการ : ความมุ่งหมายและประโยชน์ของบัณฑิตรายการในท้องสมุด	11
บัณฑิตรายการ	11
ประเภทของบัณฑิตรายการ	12
บัณฑิตหลักหรือบัณฑิตยืนพื้น	12
บัณฑิตเพิ่ม	12
บัณฑิตแจ้งหมู่หนังสือ	13
ความมุ่งหมายและประโยชน์ของการทำบัณฑิตรายการ	15
ความสัมพันธ์ของบัณฑิตรายการกับงานต่างๆ ในท้องสมุด	22
งานจัดหาหนังสือ	22
งานทำบัณฑิตรายการ	23
งานบริการตอบคำถามและช่วยในการค้นคว้า	23

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
งานบริการยืม-คืนหนังสือ	23
งานยืมระหว่างห้องสมุด	23
งานสำรวจหนังสือ	24
งานบริหารงานห้องสมุด	24
งานวารสาร	24
งานโสตทัศนศึกษา	24
 3. วิธีดำเนินการวิจัย	 26
ตัวแปรที่เกี่ยวข้อง	26
รายละเอียดเกี่ยวกับตัวแปร	26
วิธีการวิจัย	27
ศึกษาวรรณกรรม	27
กำหนดกลุ่มประชากรที่จะศึกษา	27
กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	28
การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	28
การเก็บรวบรวมข้อมูล	29
การวิเคราะห์ข้อมูล	31
 4. การวิเคราะห์และผลการวิเคราะห์ข้อมูล	 32
 5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	 81
✓ สรุปผลการวิจัย	81
อภิปรายผล	87
ข้อเสนอแนะ	90
ข้อจำกัดของการวิจัย	92
แนวทางสำหรับการวิจัยในอนาคต	92
 บรรณานุกรม	 93
 ภาคผนวก: แบบสอบถามเรื่อง การใช้บัตรรายการของบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัย	 99
ประวัติผู้เขียน	110

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่

1	แบบสอบถามที่ได้รับคืน.....	30
2	เพศและอายุของบรรณารักษ์.....	33
3	วุฒิการศึกษาสูงสุดและสาขาวิชาที่ศึกษามาของบรรณารักษ์.....	34
4	งานที่รับผิดชอบในท้องสมุคของบรรณารักษ์.....	36
5	ประสบการณ์และงานที่รับผิดชอบแต่ละงานของบรรณารักษ์.....	37
6	สาขาวิชาที่ศึกษามาและงานที่รับผิดชอบแต่ละงานของบรรณารักษ์.....	39
7	วัตถุประสงค์ในการใช้บัตรรายการของบรรณารักษ์.....	41
8	วัตถุประสงค์ในการใช้บัตรรายการของบรรณารักษ์.....	42
9	วัตถุประสงค์การใช้บัตรรายการในการปฏิบัติงานของบรรณารักษ์.....	44
10	วัตถุประสงค์การใช้บัตรรายการในการปฏิบัติงานของบรรณารักษ์แต่ละงาน.....	45
11	ความต้องการในการใช้บัตรรายการเพื่อการปฏิบัติงานของบรรณารักษ์.....	49
12	ความต้องการในการใช้บัตรรายการเพื่อการปฏิบัติงานของ บรรณารักษ์แต่ละงาน.....	50
13	ความถี่ในการใช้บัตรรายการเพื่อการปฏิบัติงานของบรรณารักษ์.....	52
14	ความถี่ในการใช้บัตรรายการเพื่อการปฏิบัติงานของบรรณารักษ์แต่ละงาน..	53
15	สาเหตุที่บรรณารักษ์ไม่ใช้บัตรรายการในการปฏิบัติงาน.....	55
16	คู่มือช่วยคนที่บรรณารักษ์ใช้แทนบัตรรายการ.....	57
17	ประเภทของบัตรรายการที่บรรณารักษ์มีความถนัดและใช้มากที่สุด.....	58
18	ประเภทของบัตรรายการที่บรรณารักษ์แต่ละงานมีความถนัดและใช้มากที่สุด.....	59
19	ข้อมูลแรกในบัตรรายการที่บรรณารักษ์ใช้ในการค้นบัตรรายการ.....	61
20	ข้อมูลแรกในบัตรรายการที่บรรณารักษ์แต่ละงานใช้ในการค้นบัตรรายการ..	62
21	บรรณารักษ์ใช้บัตรรายการเพื่อค้นข้อมูลที่ เป็นรายละเอียดของหนังสือ.....	64
22	ลักษณะการใช้ข้อมูลในบัตรรายการของบรรณารักษ์.....	65
23	ลักษณะการใช้ข้อมูลในบัตรรายการของบรรณารักษ์แต่ละงาน.....	68

ตารางที่

24	ประเภทของบัตรรายการที่เป็นปัญหาต่อบรรณารักษ์.....	73
25	ประเภทของบัตรรายการที่บรรณารักษ์ใช้มากที่สุดและประเภท ของบัตรรายการที่บรรณารักษ์ใช้แล้วมีปัญหา.....	77
26	ปัญหาในการใช้บัตรรายการในห้องสมุดของบรรณารักษ์.....	79

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย